

— 3 —

Заборони релігійні — приписи поведінки віруючим, відступи від яких пов'язані із покаранням надприродних сил. З.р. утверджують реліг. пріоритети, вводять життя віруючих у межі жорстких регламентацій. Більша частина З.р. (статеві, харчові, виробничі тощо) мають під собою біологічну або соціальну основу.

ТУО

Завіт (давньоєвр. *berit*, грецьк. *diatheke* — союз, угода) — поняття Біблії, яке означає сакральний союз Бога з людством. За Біблією, початок З. — перебування перших людей у раю. Розірваний внаслідок гріхопадіння, З. відновлювався через праотців та пророків Ноя, Авраама, Мойсея; богообраним народом проголошувалися євреї. Проте через людську гріховність цей З. не був досконалим. Тому Бог через Ісуса Христа та його викупну жертву здійснив «Новий» (порівняно з попереднім, «Старим») З., зразок істинного богооб'явлення. Згідно з цим євр. свящ. книги наз. Старим З., а власне христ. част. Біблії — Новим Заповітом. Бог визначає умови З., обіцяючи людям певні благословення. Люди ж, які уклали такий З., мають шанувати Його. Перший З. з Господом укладається через хрещення і поновлюється через причастя. Найвищі З. укладаються в храмі.

ГС. Л6В

Загальні (генеральні) баптисти — невелика за чисельністю послідовників течія в баптизмі. Перша громада З.Б. виникла на поч. 17 ст. в Англії. З.Б. у своєму вченні спираються на сформульоване голландським реформатором 17 ст. Я.Армінієм поняття про свободу волі (через це З.Б. ще було названо баптистами свободної волі). Згідно з поглядами З.Б. Христос своєю мученицькою смертю спокутував гріхи всіх людей, а не тільки визначених до спасіння. Таким чином, З.Б. переконані в спасінні всіх, хто повірив у Христа. З.Б. дотримуються практики вільного причастя, допускаючи до нього і не хрещених по вірі християн. На подібних позиціях стояв один з родоначальників

баптизму в Англії Д. Сміт. Віровчення З.Б. сприйняв Всерос. союз еванг. християн, громади яких діяли і в Україні.

КолП

Закон — поняття бібл. богослов'я, під яким розуміється: а) сукупність реліг., моральних та юридичних настанов, що містяться у П'ятикнижжі (особливо у «Десяти заповідях» та «Синайському законодавстві»); б) П'ятикнижжя Мойсея в цілому як найдавніше джерело іуд. та христ. традиції; в) увесь Старий Завіт порівняно з Новим (дихотомія «закону» і «Благодаті»), популярна серед христ. богословів, починаючи з ап. Павла.

ГС

Закон Божий — обов'язкова дисципліна у поч. і серед. навч. закладах царської Росії. Викладався З.Б. священнослужителем, який виховував учнів у дусі правослов'я. Складовими частинами З.Б. були катехізис, церк. молитви, свящ. історія, основи богослужіння тощо. Після відділення відповідними декретами рад. влади школи від церкви викладання З.Б. у загальноосвітніх закладах було відмінено. Сучас. спроби декого з політ., церк., освітан. діячів ввести викладання З.Б. в деяких школах суперечать законам України про світськість освіти. В широкому значенні З.Б. наз. будь-яке реліг. вчення, що визначає спосіб життя віруючого.

ГЛ

Закон «Про свободу совісті та релігійні організації» — основний правовий документ, який визначає право громадян України на свободу совісті, правові гарантії і можливості його реалізації, а також регулює в Україні відносини д-ви і реліг. об'єднань. З. прийнятий Верховною Радою України 23 квітня 1991. Він визначив обов'язки д-ви щодо реліг. орг-цій і останніх — перед д-вою і суспільством. В Україні церква відокремлена від д-ви. Держ. система освіти відокремлена від церкви (реліг. орг-цій), має світськ. характер. Кожному громадянину гарантоване право на свободу совісті, яка включає насамперед світоглядний і конфес. плюралізм, вільну відправу реліг. культу і право поширення своїх реліг. або